

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS
Į S A K Y M A S

**DĖL KLIMATO KAITOS PROGRAMOS KOMPENSACINIŲ IŠMOKŲ MOKĖJIMO SAVIVALDYBIŲ
VIEŠŲJŲ PASTATŲ ATNAUJINIMUI TVARKOS APRAŠO PATVIRTINIMO**

2020 m. birželio 16 d. Nr. D1-359
Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymo 10 straipsniu ir įgyvendindamas Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1443 „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2009 m. lapkričio 4 d. nutarimo Nr. 1443 „Dėl įgaliojimų suteikimo įgyvendinant Lietuvos Respublikos klimato kaitos valdymo finansinių instrumentų įstatymą“ 1.2 papunktį,
t v i r t i n u Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų mokėjimo savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimui tvarkos aprašą (pridedama).

APLINKOS MINISTRAS

KĘSTUTIS MAŽEIKA

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro
2020 m. birželio 16 d. įsakymu Nr. D1-359

**KLIMATO KAITOS PROGRAMOS KOMPENSACINIŲ IŠMOKŲ MOKĖJIMO SAVIVALDYBIŲ VIEŠŲJŲ
PASTATŲ ATNAUJINIMUI TVARKOS APRAŠAS**

**I SKYRIUS
BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Klimato kaitos programos kompensacinių išmokų mokėjimo savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimui tvarkos aprašas (toliau – Aprašas) nustato paraiškų kompensacinei išmokai savivaldybės viešojo pastato atnaujinimui gauti teikimo, vertinimo ir kompensacijos skyrimo sąlygas ir tvarką.

2. Kompensacinės išmokos teikiamos pagal Klimato kaitos programos (toliau – klimato programa) lėšų naudojimo metinėje sąmatoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu (toliau – metinė sąmata), ir klimato programos lėšų naudojimo metinės sąmatos detalizuojančiame plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos aplinkos ministro įsakymu (toliau – metinę sąmatą detalizuojantis planas) nustatytą priemonę „Savivaldybėms priklausančių viešųjų pastatų atnaujinimas (modernizavimas), įgyvendinant Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programą“, (toliau – Priemonė), siekiant mažinti išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį viešojo sektoriaus pastatuose, didinti šių pastatų energinį naudingumą.

3. Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija (toliau – ministerija) administruoja klimato programą nustatydamą ir skirdama lėšas kompensacinėms išmokoms.

4. Uždaroji akcinė bendrovė Viešųjų investicijų plėtros agentūra (toliau – Agentūra) skelbia kvietimą teikti paraiškas kompensacinėms išmokoms gauti, vykdo projektų atranką, vertinimą, kompensacinių išmokų skyrimą ir projektų įgyvendinimo priežiūrą vadovaudamasi Aprašu, metine sąmata ir metinę sąmatą detalizuojančiu planu.

5. Jeigu projekto veiklos finansavimas atitinka visus Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 straipsnio 1 dalyje nustatytus valstybės pagalbos kriterijus, pagal Aprašą teikiama valstybės pagalba turi atitikti 2014 m. birželio 17 d. Komisijos reglamento (ES) 651/2014, kuriuo tam tikrų kategorijų pagalba skelbiama suderinama su vidaus rinka, taikant Sutarties 107 ir 108 straipsnius (toliau – Reglamentas (ES) 651/2014) I skyriaus ir III skyriaus 7 skirsnio 39 straipsnio reikalavimus ir 04.3.1-FM-F-002 priemonės „Savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimas“ valstybės pagalbos schemą, patvirtintą Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2018 m. balandžio 27 d. įsakymu Nr. D1-338 „Dėl 04.3.1-FM-F-002 priemonės „Savivaldybių viešųjų pastatų atnaujinimas“ valstybės pagalbos schemos patvirtinimo“. Reglamentas (ES) 651/2014 taikomas skatinamąjį poveikį turinčiai pagalbai, jei ji atitinka Reglamento (ES) 651/2014 I skyriaus 6 straipsnio sąlygas. Jeigu projekto veiklos teikiama valstybės pagalba, ji gali būti sumuojama su kita pagalba, kaip tai nustatyta Reglamento (ES) 651/2014 8 straipsnyje. Pagalbos skaičiavimas, suteikimo kontrolė ir stebėseną vykdoma pagal Reglamento (ES) 651/2014 7 ir 12 straipsnių nuostatas. Su kompensacinių išmokų mokėjimu susijusios valstybės pagalbos dydį Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registre registruoja Agentūra Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2005 m. sausio 19 d. nutarimu Nr. 35 „Dėl Suteiktos valstybės pagalbos ir nereikšmingos (*de minimis*) pagalbos registro nuostatų patvirtinimo“, nustatyta tvarka. Jei skiriama individualios valstybės pagalbos suma viršija

Reglamento (ES) 651/2014 9 straipsnio 1 dalies c) punkte nustatytas ribas, informaciją apie skirtą tokią pagalbą Agentūra per du mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos pateikia ministerijai, kuri per šešis mėnesius nuo pagalbos suteikimo dienos skelbia ją Europos Komisijos Valstybės pagalbos skaidrumo svetainėje.

6. Ministerija, skirdama klimato programos lėšas kompensacinėms išmokoms, o Agentūra, vykdydama paraiškų vertinimą, kompensacinių išmokų skyrimą ir pareiškėjų įsipareigojimų įgyvendinimo priežiūrą, projektų administravimo ir priežiūros tikslais tvarko ir saugo su projektų veiklomis susijusius duomenis. Asmens duomenys tvarkomi vadovaujantis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB, Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu. Dokumentai, kuriuose yra asmens duomenys, tvarkomi ir saugomi 5 metus po kompensacinės išmokos skyrimo, vadovaujantis Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklėmis, patvirtintomis Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymu Nr. V-118 „Dėl Dokumentų tvarkymo ir apskaitos taisyklių patvirtinimo“. Kiti dokumentai saugomi ir valdomi vadovaujantis Lietuvos Respublikos dokumentų ir archyvų įstatymu ir kitais dokumentų valdymą reglamentuojančiais teisės aktais. Pasibaigus saugojimo terminui, visi dokumentai, tarp jų ir tie, kuriuose yra asmens duomenų, sunaikinami, išskyrus tuos, kurie įstatymų ar kitų teisės aktų, reglamentuojančių duomenų saugojimą, nustatytais atvejais turi būti perduoti saugoti pagal Dokumentų ir archyvų įstatymą.

7. Apraše vartojamos sąvokos:

7.1. **Finansinės priemonės valdytojas** (toliau – FPV) – AB Šiaulių bankas, veikiantis pagal 2018 m. gegužės 18 d. su Agentūra pasirašytą Fondų fondo „Savivaldybių pastatų fondas“ finansinės priemonės „Paskolos savivaldybių pastatų modernizavimui, finansuojamos iš Europos regioninės plėtros fondo“ įgyvendinimo sutartį, kurios pagrindu teikia paskolas pareiškėjams iš Savivaldybių pastatų fondo lėšų.

7.2. **Išlaidų kompensavimo sutartis** – tarp Agentūros ir pareiškėjo pasirašyta išlaidų kompensavimo sutartis, kurioje nustatytos pareiškėjo dalies išlaidų kompensavimo sąlygos pasinaudojus iš Savivaldybių pastatų fondo gauta paskola ir atnaujinius (modernizavus) savivaldybei nuosavybės teise priklausantį viešąjį pastatą.

7.3. **Kompensacinė išmoka** – tiesiogiai FPV paramos gavėjo naudai mokama išmoka, skirta iš dalies padengti paramos gavėjo įsipareigojimus pagal Savivaldybių pastatų fondo paskolos sutartį.

7.4. **FPV kvietimas** – FPV ir Agentūros 2018 m. spalio 15 d. paskelbtas kvietimas pagal programą, teikti paraiškas paskoloms iš Savivaldybių pastatų fondo gauti, kurios skirtos savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų energijos vartojimo efektyvumo didinimo projektams pagal programą įgyvendinti.

7.5. **Paramos gavėjas** – savivaldybės administracija ar viešoji įstaiga, kurios savininkas yra savivaldybė, kuri neatsižvelgiant, kas yra pareiškėjas, laikoma galutiniu naudos gavėju.

7.6. **Pareiškėjas** – savivaldybės administracija ar viešoji įstaiga, kurios savininkas yra savivaldybė, arba įmonė kuri vykdo savivaldybės paskirto projekto administratoriaus funkcijas, ar energijos taupymo paslaugų teikimo įmonė (toliau – ETPT įmonė).

7.7. **Programa** – Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programa, patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014 m. lapkričio 26 d. nutarimu Nr. 1328 „Dėl Viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimo programos patvirtinimo“.

7.8. **Projektas** – savivaldybei arba viešajai įstaigai, kurios savininkas yra savivaldybė nuosavybės teise (bent 51 proc. pastato ploto) priklausančio viešojo pastato atnaujinimo (modernizavimo) projektas, kuriuo, įgyvendinant programos 2 priede nurodytas veiklas (priemones), pasiekama ne mažesnė kaip C pastato energinio naudingumo klasė.

7.9. **Savivaldybių pastatų fondas** (toliau – SPF) – 2017 metų birželio 27 d. tarp Agentūros, Lietuvos Respublikos finansų ministerijos ir ministerijos pasirašytos finansavimo sutarties pagrindu įsteigtas Savivaldybių pastatų fondas, skirtas savivaldybių viešųjų pastatų modernizavimui (atnaujinimui), siekiant skatinti energijos vartojimo efektyvumo didinimą.

7.10. **SPF paskolos sutartis** – FPV su pareiškėju sudaryta paskolos sutartis dėl paskolos suteikimo iš SPF ir FPV lėšų projekto įgyvendinimui.

7.11. **Valdžios ir privataus subjektų partnerystės sutartis** – Lietuvos Respublikos investicijų įstatymo ketvirtajame¹ skirsnyje nustatytus reikalavimus atitinkanti sutartis, kurią paramos gavėjas numato sudaryti arba sudarė dėl projekto įgyvendinimo

8. Kitos Apraše vartojamos sąvokos suprantamos kaip jos apibrėžtos Investicijų įstatyme ir programoje.

II SKYRIUS SĄLYGOS IR REIKALAVIMAI KOMPENSACINEI IŠMOKAI GAUTI

9. Kompensacinė išmoka pagal Priemonę teikiama paramos gavėjui, jeigu paramos gavėjas įgyvendino projektą pagal programą, išskyrus Aprašo 10 punkte nurodytas išimtis.

10. Kai teikiama valstybės pagalba, kaip nustatyta Aprašo 5 punkte, kompensacinė išmoka pagal Priemonę neteikiama:

10.1. sunkumų turinčioms įmonėms, kaip jos apibrėžtos 2014 m. liepos 31 d. Europos Komisijos komunikate 2014/C 249/01 Gairės dėl valstybės pagalbos sunkumų patiriančioms ne finansų įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti;

10.2. kol paramos gavėjas nesugrąžino neteisėtai gautos valstybės pagalbos, jei tokią gavo.

11. Kompensacinės išmoka yra ne didesnė kaip 30 procentų visų tinkamų finansuoti projekto išlaidų. Projekto kompensacinės išmokos dydis nustatomas atsižvelgiant į projekto išlaidų tinkamumą, pagrįstumą ir reikalavimus tinkamoms išlaidoms.

12. Kompensacinė išmoka išmokama kaip išankstinis SPF paskolos grąžinimas, kai įgyvendintos visos šios sąlygos:

12.1. projektui suteikta paskola iš SPF lėšų ir projekto išlaidos apmokėtos SPF lėšomis;

12.2. projektas užbaigtas ir įgyvendinus projektą padidintas viešojo pastato energijos vartojimo efektyvumas – pasiekta ne mažesnė kaip C pastato energinio naudingumo klasė;

12.3. projekte įgyvendintos programos 2 priede nurodytos priemonės (veiksmai) ir ne mažiau kaip 80 procentų projekto išlaidų tenka programos 2 priedo 1–11 punktuose nurodytoms energinį naudingumą didinančioms priemonėms (veiksmams).

13. Paramos gavėjai pagal šią Priemonę gali gauti vieną kompensacinę išmoką tam pačiam viešajam pastatui atnaujinti.

14. Tinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos išlaidos, padarytos atliekant programos 2 priede numatytus veiksmus (priemones), kurių ne mažiau kaip 80 procentų sudaro išlaidos atliekant pastato energinį naudingumą didinančius (programos 2 priedo 1–11 punktai) veiksmus (priemones).

15. Netinkamomis finansuoti išlaidomis laikomos visos kitos išlaidos, kurios nepriskirtos prie tinkamų išlaidų ir neapmokėtos SPF lėšomis.

16. Kai teikiama valstybės pagalba, kaip nustatyta Aprašo 5 punkte, netinkamomis finansuoti išlaidomis taip pat laikomos:

16.1. investicijų, nurodytų Reglamento (ES) 651/2014 1 straipsnio 2–5 dalyse, išlaidos;

16.2. energinio efektyvumo projektų, kurių tikslas – atitikti Sąjungos standartus, kaip numatyta Reglamento (ES) 651/2014 39 straipsnio 10 dalyje, išlaidos.

17. Kompensacijos išmokai gauti Apraše nustatyta tvarka pasirašoma išlaidų kompensavimo sutartis. Išlaidų kompensavimo sutarties formą tvirtina Agentūra.

III SKYRIUS PARAIŠKŲ TEIKIMAS IR VERTINIMAS

18. Kompensacinės išmokos mokėjimo pagal Priemonę administravimą, vadovaudamasi Aprašu ir Priemonės įgyvendinimo biudžeto lėšų naudojimo sutartimi su ministerija, vykdo Agentūra.

19. Paraiškos kompensacinėms išmokoms pagal Priemonę gauti priimamos ne didesnei sumai už nurodytą metinę sąmatą detalizuojančiame plane, ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 31 dienos.

20. Agentūra raštu informuoja savivaldybes apie savivaldybėms nuosavybės teise priklausančių viešųjų pastatų energinio efektyvumo didinimą, atnaujinimo (modernizavimo) projektų rengimą, įgyvendinimą, finansavimą ir kompensacinės išmokos pagal Priemonę skyrimo sąlygas, reikalavimus ir tvarką.

21. Projektui finansuoti SPF lėšomis pareiškėjas FPV nustatyta tvarka, sąlygomis ir būdais kreipiasi į FPV pateikdamas FPV nurodytus dokumentus, reikalingus sprendimui dėl paskolos suteikimo SPF lėšomis priimti. FPV teikiamos paraiškos prilyginamos paraiškoms, teikiamoms gauti kompensacinę išmoką.

22. Priėmęs sprendimą (įsipareigojimą) dėl paskolos suteikimo SPF lėšomis, FPV per 5 darbo dienas raštu apie tai informuoja pareiškėją ir Agentūrą.

23. Agentūra, gavusi Aprašo 22 punkte nurodytą informaciją dėl papildomos informacijos ir (ar) dokumentų, kurių reikia kompensacinei išmokai apskaičiuoti, per 5 darbo dienas kreipiasi į pareiškėją, nurodydama trūkstamus dokumentus ir (ar) informaciją ir jų pateikimo terminą.

24. Agentūra per 30 darbo dienų nuo visų reikalingų dokumentų gavimo dienos įvertina jų atitiktį Aprašo II skyriuje nurodytoms sąlygoms ir reikalavimams, apskaičiuoja kompensacinės išmokos dydį, parengia išlaidų kompensavimo sutartį, kurioje nurodoma su projekto įgyvendinimu susijusi informacija (projekto investicijų vertė, tinkamoms finansuoti išlaidoms tenkančios investicijos, projekto tikslai, projekto įgyvendinimo terminai), kompensacinės išmokos dydis, jos mokėjimo sąlygos, reikalavimai ir tvarka, ir išsiunčia pareiškėjui pasirašyti. Kai Projektas įgyvendinamas valdžios ir privataus subjektų partnerystės būdu, išlaidų kompensavimo sutartis sudaroma tarp Agentūros, pareiškėjo, kuris valdžios privataus sektorių partnerystės sutartyje yra privatus subjektas ir paramos gavėjo.

25. Paraišką kompensacinei išmokai gauti gali teikti ir pareiškėjai, kurie iki metinę sąmatą detalizuojančio plano įsigaliojimo dienos pasirašė SPF paskolos sutartį, tačiau iki išlaidų kompensavimo sutarties pasirašymo dienos nebaigė įgyvendinti projekto. Šiuo atveju dėl kompensacinės išmokos

pareiškėjas į Agentūrą kreipiasi tiesiogiai, pateikdamas SPF finansavimo sutartį ir kitus Agentūros nurodytus dokumentus, reikalingus sprendimui dėl kompensacinės išmokos skyrimo priimti.

26. Reikalavimai, kuriuos turi atitikti pareiškėjai ir jų įgyvendinami projektai, nurodomi Apraše, FPV kvietime, programoje ir metinę sąmatą detalizuojančiame plane. Šiems reikalavimams patikrinti Agentūra naudojami duomenų bazėmis, FPV teikiama informacija ir registrais, kreipiasi į pareiškėją ar paramos gavėją.

IV SKYRIUS KOMPENSACINĖS IŠMOKOS MOKĖJIMAS

27. Kompensacinė išmoka mokama tik įgyvendinus projektą. Projektas laikomas įgyvendintu ir tinkamu gauti išlaidų kompensaciją pagal išlaidų kompensavimo sutartį, kai FPV Agentūrai raštu patvirtina, jog gavo visus reikalingus dokumentus, patvirtinančius projekto užbaigimą ir yra pasiekti visi SPF paskolos sutartyje numatyti tikslai.

28. Agentūra, gavusi FPV raštą dėl tinkamai užbaigto projekto ir patikrinus FPV pateiktus dokumentus, nustato kompensacinės išmokos dydį ir šią sumą per 20 darbo dienų perveda FPV į pareiškėjo sąskaitą, skirtą kreditui dengti. Kompensacinės išmokos dydis apskaičiuojamas įvertinus realiai atliktus darbus tinkamoms finansuoti išlaidoms apmokėti.

29. Pavedusi lėšas, Agentūra, per 1 darbo dieną apie tai informuoja FPV ir pareiškėją. Kai projektas įgyvendinamas valdžios ir privataus sektorių partnerystės būdu, Agentūra apie kompensacinės išmokos pervedimą informuoja ir paramos gavėją.

V SKYRIUS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

30. Pasibaigus kalendoriniams metams Agentūra iki kitų metų vasario 1 d. teikia ataskaitą ministerijai, nurodo informaciją apie: gautas paraiškas, jų bendras investicijas; sudarytas išlaidų kompensavimo sutartis ir įsipareigojimus; per ataskaitinį laikotarpį išmokėtą kompensacinių išmokų sumą paramos gavėjams; pasiektus projektų tikslus (pasiekta pastato energinio naudingumo klasė, skaičiuojami šilumos energijos sutaupymai, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimų sumažinimas); atnaujintų pastatų sąrašą, kuriame nurodyti pastatų unikalūs numeriai, plotai, pastato atnaujinimo užbaigimo data, energinio naudingumo klasė ir per metus sutaupytos energijos kiekis.

31. Pareiškėjas turi teisę skųsti Agentūros veiksmus ar neveikimą, susijusius su paraiškos vertinimu, atranka, sprendimo dėl kompensacinės išmokos mokėjimo ar neišmokėjimo priėmimu, Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka ir terminais.

32. Pareiškėjas ar paramos gavėjas gali gauti daugiau kaip vieną kompensacinę išmoką skirtingiems projektams įgyvendinti.
